

Castelul și Cetatea Špilberk
circuit de vizitare cu

RO

Povestea Cestelului

M
MŠ

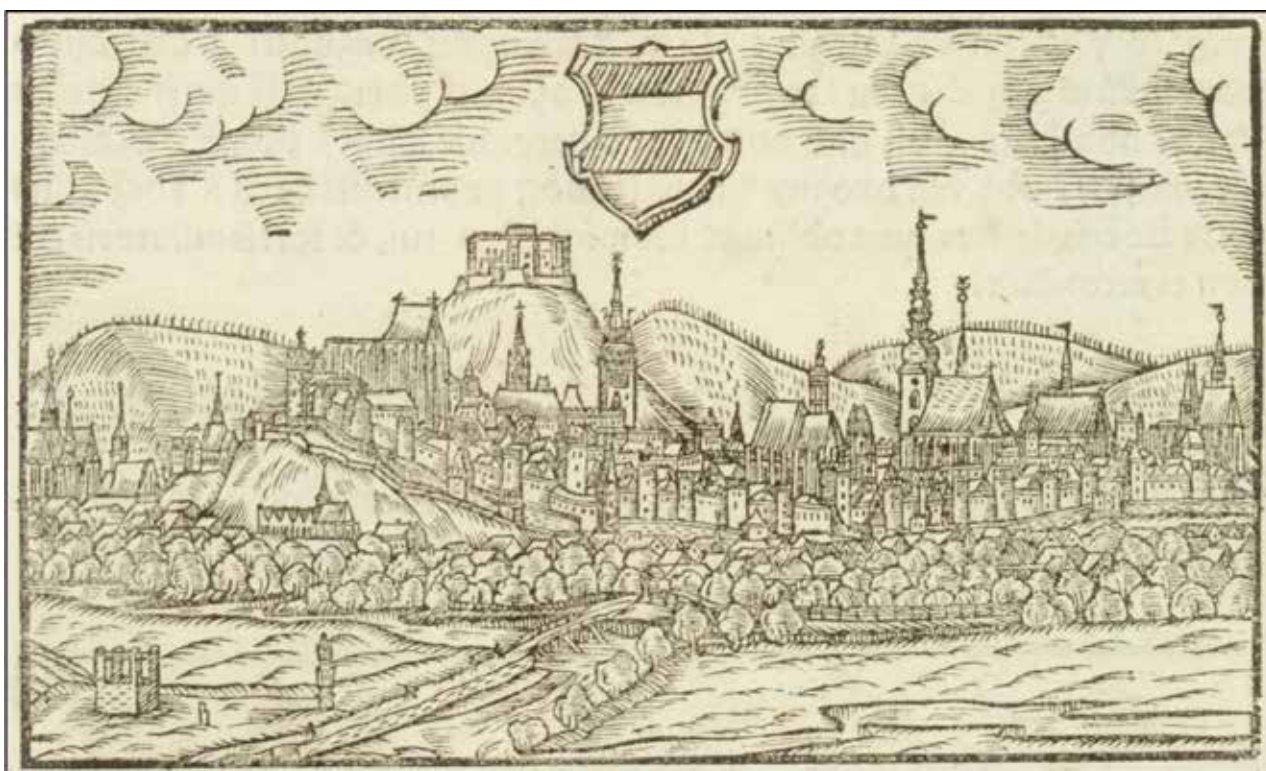
Muzeum města Brna

hrad Špilberk

Doamnelor și domnilor,

Bine ați venit la Monumentul Cultural Național, Castelul și Cetatea Špilberk, sediul Muzeului orașului Brno.

De mai bine de șapte secole, Špilberk este un punct de reper inerent al orașului Brno, fiind și un simbol al puterii suverane și al suferinței umane. De-a lungul timpului, a fost reconstruit și și-a schimbat funcția de mai multe ori. În timpul turului nostru, ne vom familiariza pe scurt cu istoria sa bogată.

Cea mai veche reprezentare a localităților Brno și Špilberk. JAN WILLENBERG. Brno. Vedere dinspre sud-est. 1593. Ilustrație din cartea lui Bartolomeu Paprocki din Hlohov, Oglinda celebrului margraf al Moraviei.

CASTELUL REGAL

Castelul, construit pe cel mai înalt deal din Brno, avea mai ales o importanță strategică pentru noul oraș. Acesta a format un punct de apărare solid, deoarece împiedica inamicul să ocupe dealul precum și utilitatea sa potențială în cazul eventual atac asupra orașului.

Prima atestare scrisă a castelului datează din **1277**, când regele ceh și margraful morav, probabil fondatorul castelului, Ottokar al II-lea al Boemiei, a sfințit capela castelului cu hramul Sântului Ioan Botezătorul și a încredințat-o spre administrare parohului

Henric din Doubravice. Locul exact în care se afla capela în castel nu a fost încă stabilit cu certitudine. Un an mai târziu, la Špilberk a avut loc Adunarea Generală a Domeniilor Regale ale Boemiei, care nu a fost prezidată de Ottokar al II-lea al Boemiei, dar care s-a desfășurat într-o manieră solemnă. În anul 1279, numele Špilberk („Spilberch“) a fost prima dată atestat documentar (pentru deal) și apoi transferat castelului. Vă voi spune mai târziu cum arăta castelul în această perioadă.

PETR VAVREČKA, ALEŠ NAVRÁTIL. Špilberk ca sediu al margrafilor moravi în secolul al XIV-lea. Vedere dinspre nord-est, 2017.

REȘEDINȚA MARGRAFIILOR MORAVI

În secolul al XIV-lea și la începutul secolului al XV-lea, Špilberk a fost reședința margrafilor moravi din familia Luxembourg. Mai întâi a fratelui mai mic al lui Carol al IV-lea, Jan Henric, și mai ales a fiul acestuia, **Josht de Luxembourg (de Moravia)**, care a rămas în castel până la moartea sa, în anul 1411. Josht a fost unul dintre cei mai importanți politicieni moravi, deoarece în timpul carierei sale a dobândit titlul de rege roman. După dispariția ramurii margrafilor luxemburghezi în anul 1411, castelul a început să servească drept fortăreață militară admini-

strată de burgravi, jucând un rol și în războaiele husite, mai exact între cele dintre regele ceh George de Poděbrady și regele maghiar Matei Corvin.

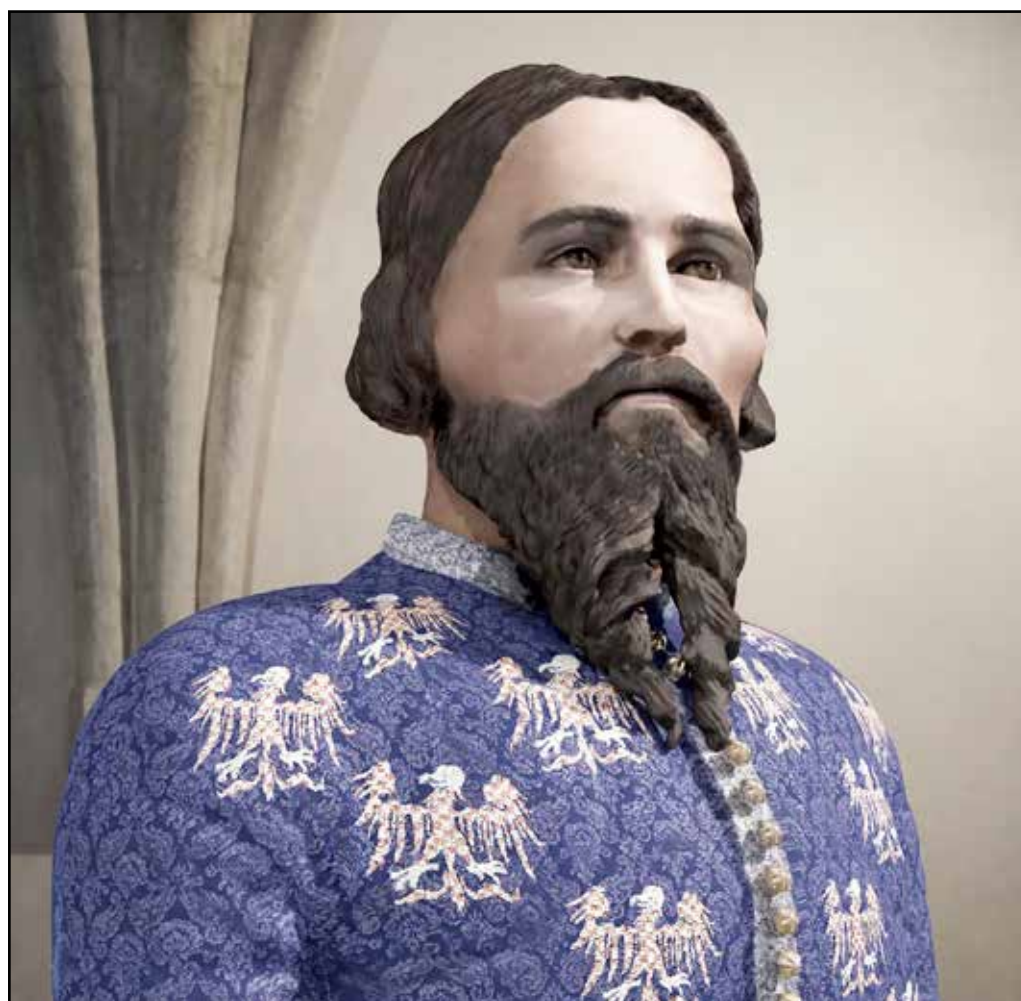
În anii următori, nu doar importanța militară a castelului a scăzut, ci și interesul domnitorilor pentru întreținerea lui. În anul 1560, Špilberk a intrat în proprietatea orașului Brno. Castelul era administrat de către un funcționar al orașului și exista aici o mică garnizoană militară. Din cauza stării sale precare, castelul chiar a ars în anul 1578.

Puteți afla mai multe despre Josht de Luxembourg și despre istoria timpurie a orașului Špilberk în cadrul expoziției „**DE LA CASTEL LA CETATE**“.

Fundațiile parțial expuse ale castelului medieval - turnul cilindric.

O vizualizare computerizată a înfățișării lui Josht de Luxembourg, care poate fi văzută în cadrul expoziției „De la castel la cetate“.

CETATE PROVINCIALĂ

Špilberk a jucat un rol-cheie în timpul Războiului de Treizeci de Ani. Deoarece unii moșieri moravi s-au alăturat revoltei moșierilor cehi, câțiva dintre ei au fost închiși aici, în castel, drept pedeapsă. Ca urmare, castelul a fost confiscat orașului în 1621 de către Ferdinand al II-lea (1578 - 1637). În vara anului 1645, sub conducerea lui **Jacob George Ogilvy** (1605 - 1661), Špilberk, în ciuda stării sale deplorabile, a rezistat timp de trei luni unui asediu din partea unei forțe suedeze triple ca umăr, contribuind astfel în mod semnificativ la răsturnarea situației războiului. Împăratul și-a dat seama de importanța strategică a Špilberk-ului și, prin urmare, a investit fonduri considerabile în reconstrucția acestuia. În următorii o sută de ani, sub conducerea inginerului militar Pierre Philippe Bechade de Rochepin, a fost reconstruit treptat într-o cetate barocă masivă. În anii 40 ai secolului al XVIII-lea, au fost construite **cazemat** în cele două șanțuri laterale ale castelului, care în timpul domniei împăratului Iosif al II-lea (a domnit între 1780 și 1790) au rămas în istorie ca una dintre cele mai dure temni-

țe ale monarhiei habsburgice. La mijlocul secolului al XVIII-lea, colonelul Franz von Trenck și-a ispășit pedeapsa pe viață la Špilberk (nu în cazemate, ci într-o clădire care se afla în șanțul din spate), murind în această temniță.

Deși temnița de aici a fost concepută în primul rând pentru deținuții condamnați la mulți ani de închisoare și la închisoare pe viață, începând cu anii 90 ai secolului al XVIII-lea au fost aduși aici și ceea ce am putea numi deținuți politici. În toamna anului 1795, un număr de 15 așa-numiți iacobini maghiari conduși de Ferenc Kazinczy.

Sfârșitul propriu-zis al cetății a avut loc în timpul celei de-a doua vizite a împăratului Napoleon I. Bonaparte (1769 - 1821) și a ocupației ulterioare a orașului Brno din 1809. Napoleon a ordonat apoi genștilor francezi să distrugă părți strategice din Špilberk: mai multe bastioane (de exemplu, cel de Sud-vest), să astupe fântâna de aici și să distrugă arsenalul care se afla în curtea mare. Špilberk a fost apoi lipsit oficial de statutul de cetate în 1820.

HIERONYMUS BENNO BAYER, HANS JÖRG ZEISER. Asedierea oraşului Brno de către suedezi. 1645 - 1646. Decupaj. Originalul este expus în cadrul expoziției Brno la Špilberk.

Blazonul lui George Jacob Ogilvy în curtea mare a castelului Špilberk.

Puteți afla mai multe despre asediul orașului Brno de către trupele suedeze în cadrul turului **BASTION - FORTĂREAȚĂ**.

Puteți afla mai multe despre sistemul penitenciar de la Špilberk în turul **CAZEMATE - TEMNIȚĂ**.

TEMNIȚA POPOARELOR

În același an, fosta fortăreață a fost predată administrației civile și a început să servească drept închisoare pentru mai bine de treizeci de ani. Printre primii prizonieri (pe care îi putem numi politici) s-au numărat așa-numiții Carbonari italieni și membri ai mișcării Tânăra Italia, de la începutul anilor 20 ai secolului al XIX-lea. Poate cel mai renumit dintre aceștia a fost poetul **Silvio Pellico**, care, după ce a fost eliberat, și-a scris amintirile despre închisoare de aici în cartea „Temnițele mele”.

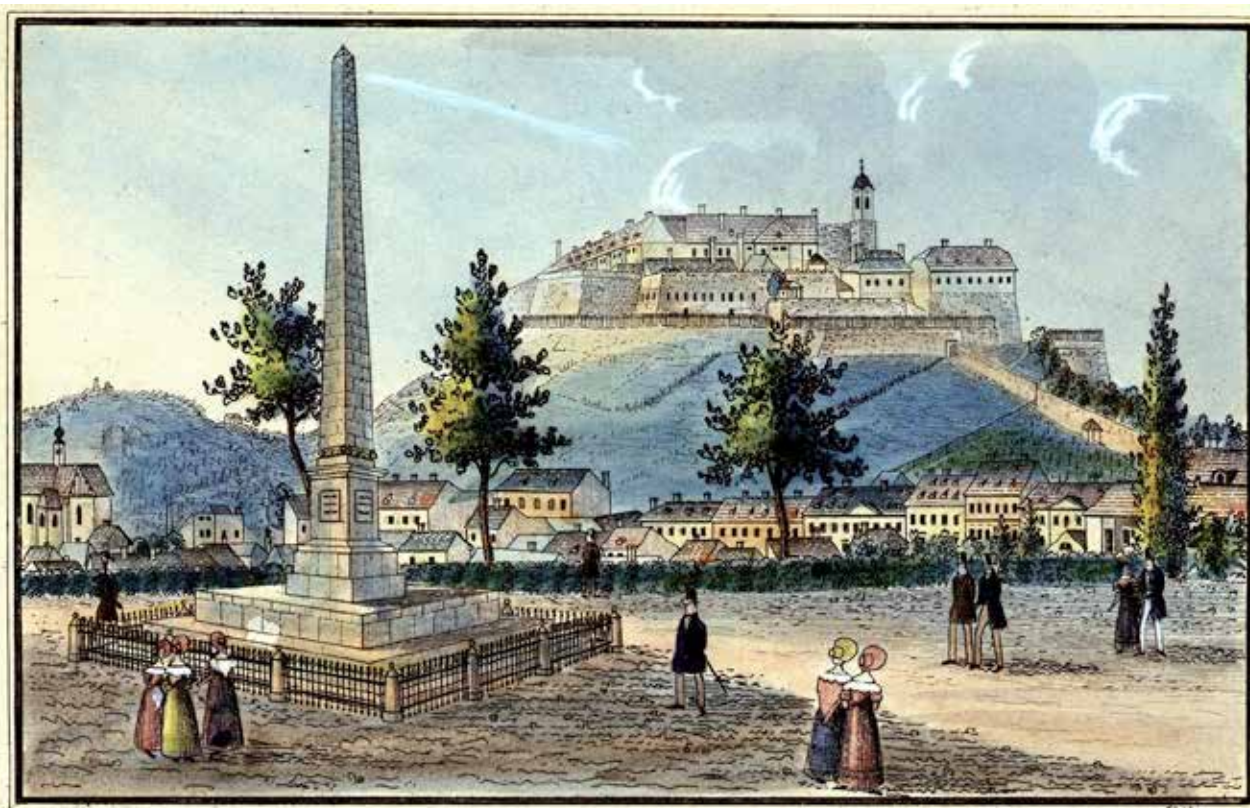
Cel mai mare grup național (aproape 200 de bărbați) a fost reprezentat de revoluționarii polonezi, în special de participanții la revolta de la Cracovia împotriva dominației austriece din anul 1846. Unul dintre aceștia, Henryk Bogdański, ca și Pellico, a valorificat experiența sa cu temnița de la Špilberk în cartea sa „Revoluționarul polonez la Špilberk”.

Înainte ca închisoarea civilă să fie desființată de împăratul Franz Joseph I în 1855, una dintre celule a fost ocupată de cunoscutul haiduc Václav Babinský.

Italský básník, uvězněný na Špilberku v Brně
od 10. dubna 1822 do 1. srpna 1830.
Poeta italiano, incarcerato allo Spielberg in Brno
dal 10 aprile 1822 fino al primo agosto 1830.

Silvio Pellico. Carte poștală din anii 20 ai secolului al XX-lea.

Špilberk în timpul încarcerării lui Silvio Pellico. J. V. REIM. Vedere către Špilberk dinspre Františkov. Între anii 1820 - 1850.

Puteți afla mai multe despre sistemul penitenciar de la Špilberk în expoziția „**ŠPILBERK - TEMNIȚA POPOARELOR**”.

#hradspilberk
#vilatugendhat
#meninskabrana
#arnoldovavila

@MuzeummestaBrna
@Spilberkzije
@hrad.spilberk

CAZARMA MAI MULTOR ARMATE

În următorii aproape o sută de ani (1858 - 1960), Špilberk a fost din nou ocupat de armată. A servit ca o clădire de cazarmă cu o capacitate de aproximativ 500 de soldați pentru mai multe armate: austro-ungară, cehoslovacă, germană și, după cel de-al Doilea Război Mondial, din nou cehoslovacă.

În anul 1862, Špilberk a fost trecut în proprietatea orașului Brno, cu intenția de a înființa un parc public pe pantele din jurul lui.

Printre evenimentele semnificative ale acestei perioade se numără, fără îndoială, deschiderea pentru public în 1880 a cazematei Špilberk și a turnului de observație.

Datorită acestui fapt, cazematele au devenit nu numai cea mai vizitată parte a castelului, ci și cea mai veche parte a tururilor comențate de pe teritoriul orașului Brno.

În anii Primului Război Mondial și, mai ales, la începutul celui de-al Doilea Război Mondial, a fost din nou folosit ca închisoare. Între 1939 și 1941 a fost reconstruit temeinic pentru a servi drept cazarmă trupelor Wehrmacht (forțele armate germane). Špilberk a fost prezentat ca un palat al margrafilor moravi de tip Barbarossa, sau ca o reședință de tip feudă a cavalerilor germani: modele pentru soldații germani. Unele elemente din această perioadă pot fi văzute în castel până în prezent.

Špilberk, cazarmă a armatei austro-ungare. JOSEF KUNZFELD. Špilberk. Vedere a aripii de est a castelului. 1907.

Špilberk, cazarmă a Wehrmacht-ului german. HERBERT ORTH (?). Špilberk. Vedere a aripii de est a castelului. În jurul anului 1941.

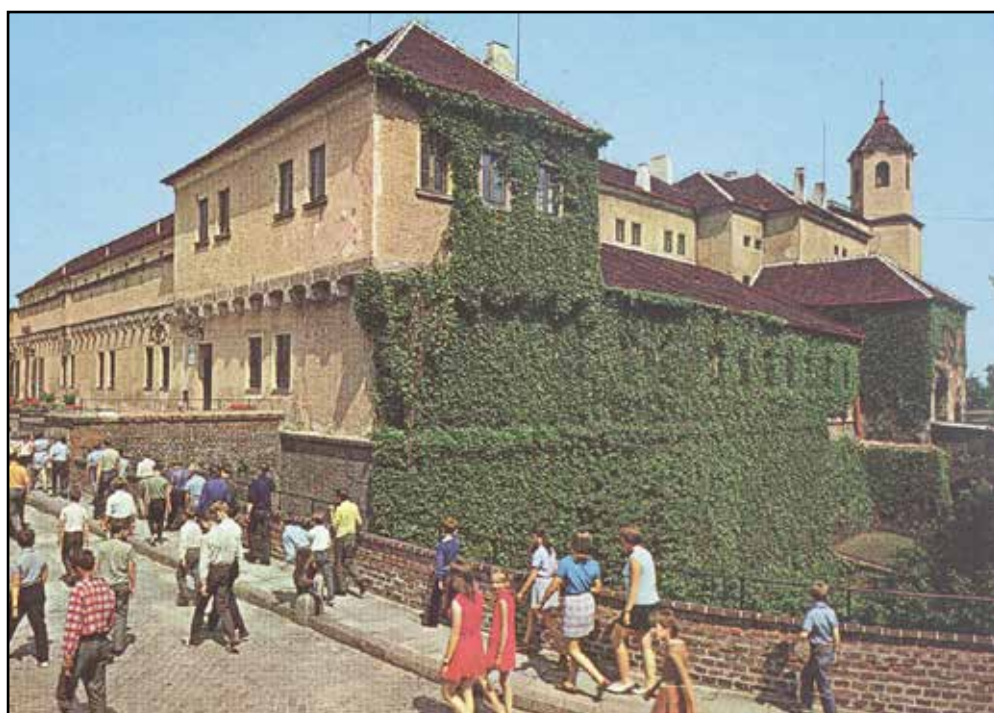
MUZEUL ORAȘULUI BRNO ȘI MONUMENT CULTURAL NAȚIONAL

După cel de-al Doilea Război Mondial, Špilberk a fost folosit de armata cehoslovacă. În anul 1960, Muzeul Orașului Brno s-a mutat în castel și, în același an, și-a instalat prima expoziție, Špilberk devenind monument cultural național - 1962.

Începând cu anii 60 ai secolului al XX-lea, la Špilberk au fost executate alte modificări la construcții, în principal în scopuri muzeale. A fost vorba și de eliminarea majorității

modificărilor germane făcute în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Începând cu anii 80 ai secolului al XX-lea are loc reconstrucția generală a castelului Špilberk. Penultima parte a acesteia a fost finalizată în 2020, odată cu repararea și deschiderea fostelor rezervoare de apă din bastionul estic, unde a fost instalată expoziția „Templul pietrei”.

Špilberk este sediul Muzeului orașului Brno din anul 1960. Carte poștală din anii 60 ai secolului al XX-lea.

1. PODUL

Acum ne aflăm pe un pod care a fost construit în secolul al XVIII-lea, când Špilberk s-a dezvoltat într-o masivă cetate barocă. Construcția sa este legată în primul rând de considerente practice. Servea la mutarea tunurilor grele din arsenal, care se afla în curtea mare, pe ziduri și înapoi.

Tot în această perioadă a fost construită și clădirea din stânga ❶, unde se afla locuința comandantului cetății. În Evul Mediu a existat aici o incintă cu zid. Din această perioadă s-a păstrat o firidă din piatră ❷.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, camerele au fost transformate în popotă pentru subofițerii din garnizoana locală. În anii 60, popota a fost transformată de Ing. Arch. Kamil Fuchs în restaurant și cramă pentru compania națională Interhotel Brno. Extinderea ❸ din dreapta dvs. datează din

secolul al XVIII-lea și a fost locuința capelanului de la Špilberk.

Podul a fost construit pe locul podului de lemn original (pod mobil). Acest lucru este indicat de scripeții situați în partea de sus a pasajului. Aceștia au fost instalați aici în timpul reconstrucției castelului pentru Wehrmacht, în anii 40 ai secolului al XX-lea, pentru a sublinia caracterul medieval al castelului Špilberk. Tot atunci, deasupra ușii a fost amplasat și blazonul din calcar ❹ de la începutul secolului al XVIII-lea, care simbolizează unirea Boemiei și Moraviei sub dominația habsburgică. Este vorba despre vulturul imperial austriac cu două capete, care ține în gheare simbolurile puterii imperiale: un sceptru și o sabie. Pe piept poartă însemnele Boemiei (leul) și Moraviei (vulturul).

Vulturul imperial austriac pe fațada porții principale a castelului.

2. POARTA PRINCIPALĂ A CASTELULUI

Acum vom intra pe poarta principală a castelului. Provine din perioada medievală și a fost modificată în anii următori. Aspectul actual este din anii 49 a secolului al XX-lea. În stânga dvs. veți vedea niște nișe cu loc de șezut ❶, care datează din secolul al XIII-lea și care amintesc de istoria timpurie

a castelului. Aceste nișe în zid puteau servi ca loc de odihnă pentru străjerii castelului. Acestea sunt realizate din calcar crinoidal - un material de construcție tipic pentru Brno încă din Evul Mediu. Acesta era extras la Stránská skála. Vom vedea acest tip de calcar în alte câteva locuri pe parcursul turului.

3. CURTEA MICĂ

Ne aflăm în curtea mică. Castelul medieval avea o singură curte mare și dimensiuni impresionante de 93 x 53 de metri. A fost construit pe un plan dreptunghiular. Era accesibil din două părți. Dinspre est, adică dinspre oraș, era protejat de un turn prismatic masiv ❶, așa-numitul donjon (turn rezidențial), cu dimensiuni de 14 x 13 metri, și de un turn cilindric la vest, cu un diametru de 15 metri (grosimea zidului de până la 3,5 metri), care nu s-a păstrat. Partea estică a castelului,

pe care o vom vizita, avea probabil o funcție rezidențială și reprezentativă, iar partea vestică avea o funcție utilitară - gospodărească.

Așa-numita aripă centrală ❷, pe care o vedeți în spatele meu, a apărut în anii 30 ai secolului al XIX-lea. Construcția acesteia este legată de desființarea închisorii din cazemate. Apoi s-a decis construirea unei noi aripi în partea superioară a castelului, pentru a mări capacitatea închisorii superioare.

4. ARIPA ESTICĂ

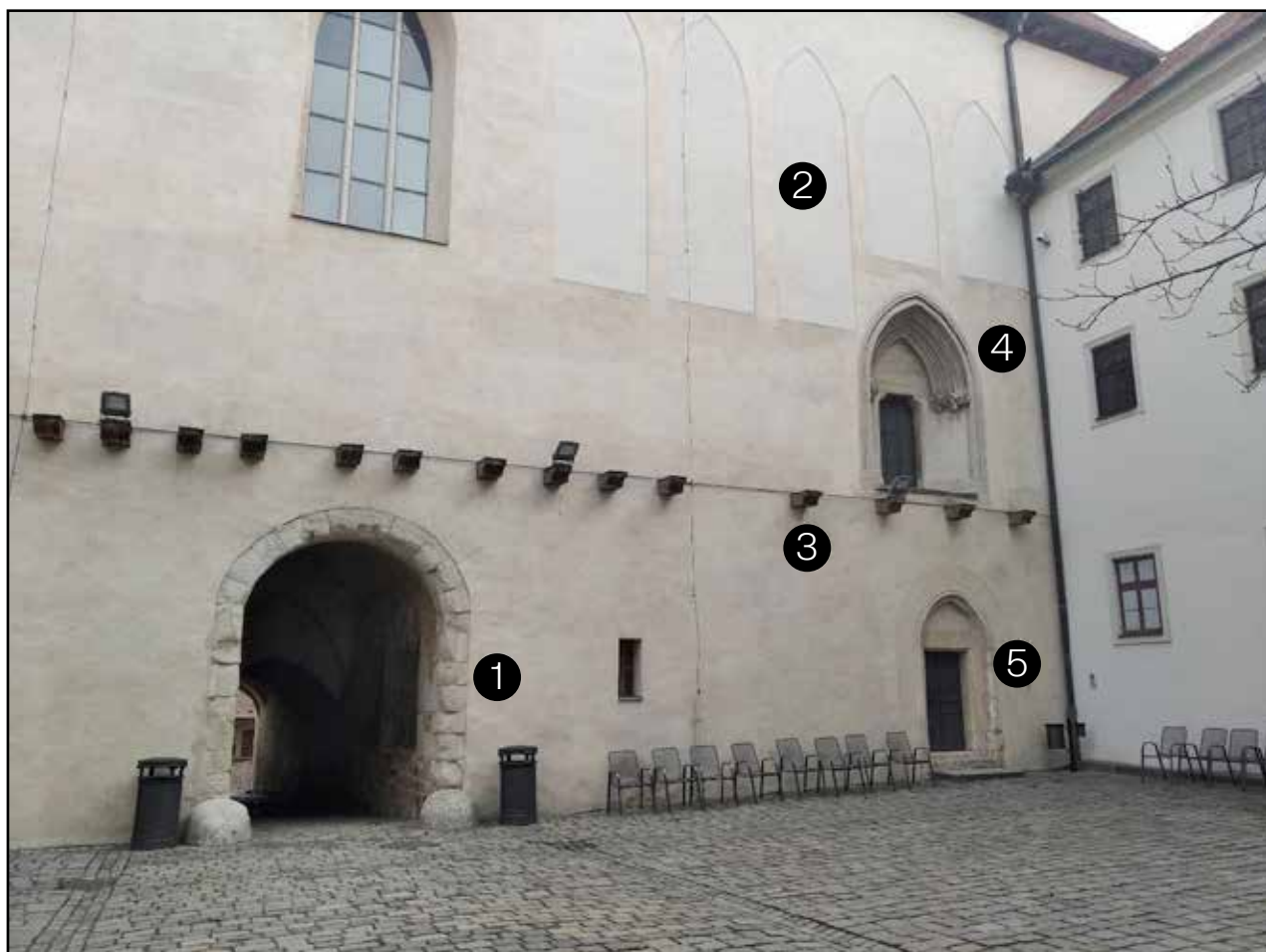
Aripa estică a castelului Špilberk reprezintă singura porțiune a castelului gotic, care s-a păstrat în mare parte. În celelalte aripi, astăzi a rămas doar zidul perimetral al castelului.

Merită toată atenția pasajul gotic original al castelului ❶. Aspectul actual al aripii estice este rezultatul restaurării monumentului în perioada 1999 - 2000, când a fost „reînnoit” aspectul gotic.

Ferestrele orientative din fațadă ❷ indică amplasamentul ferestrelor originale, iar grinzile de lemn ❸ indică evoluția pavilio-

nului original din lemn. În pavilion se intra printr-un portal magnific ❹, este vorba din nou despre calcar crinoidal, până la zona principală reprezentativă a castelului. Portalul parțial expus ❺ de la parterul castelului duce la așa-numita sală gotică, pe care o vom vizita imediat.

Se intră în ea printr-un portal de retragere segmentat, a cărui parte sudică (în dreapta) este originală. Restul portalului a fost completat nu demult. În prezent, acest spațiu este folosit pentru expozițiile pe termen scurt ale Muzeului orașului Brno.

5. SALA GOTICĂ

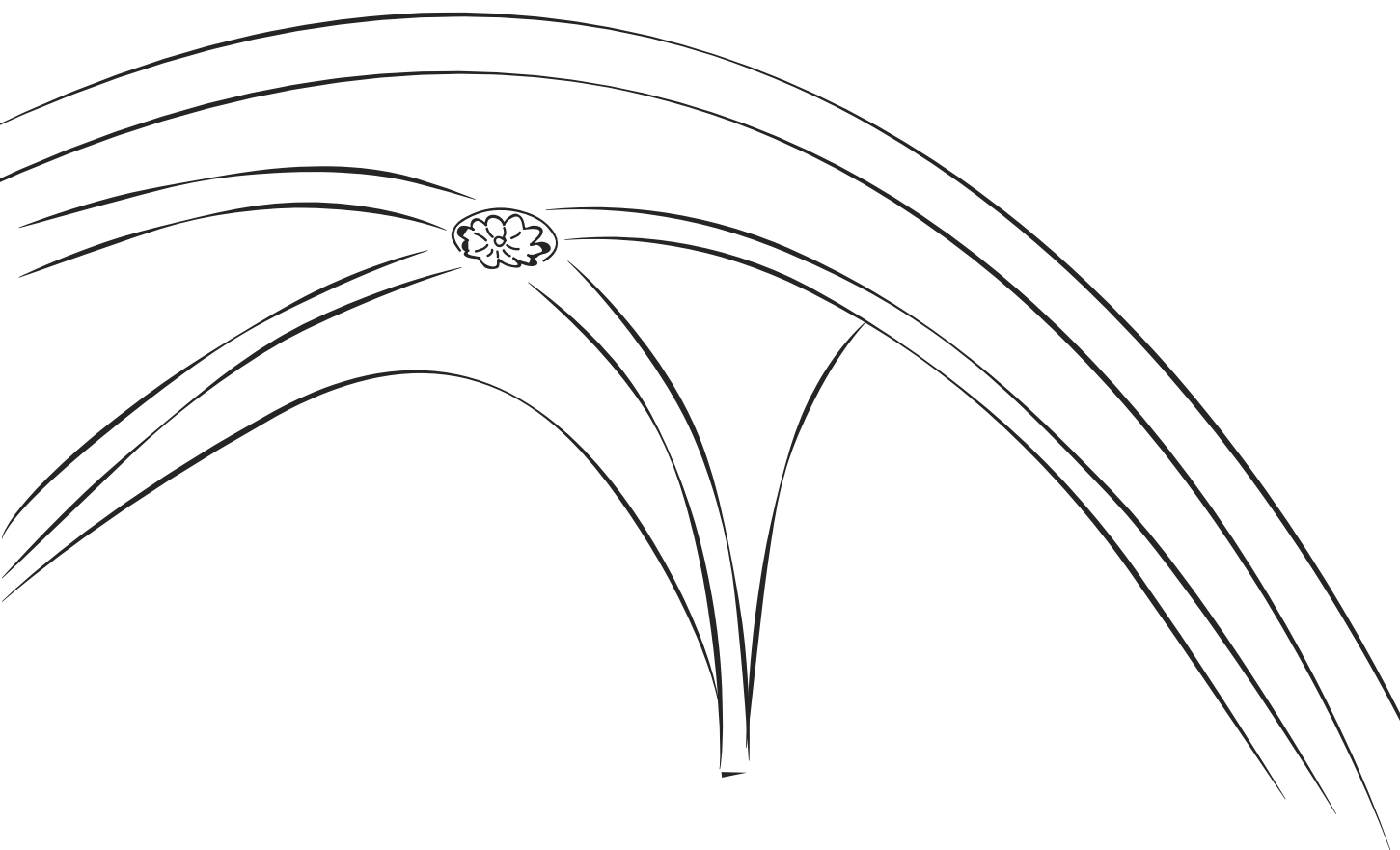
Așa-numita Sală gotică este una dintre cele mai vechi părți ale castelului și una dintre puținele încăperi care au fost păstrate aproape în forma lor originală.

Întreaga zonă a fost creată în timpul construcției castelului, cândva la mijlocul secolului al XIII-lea.

Sala este împărțită în două părți printr-o arcadă dublă, cu un stâlp central de susținere. În partea principală, putem observa deasupra noastră bolțile originale cu nervuri încrucișate ❶, care sunt terminate cu elemente de îmbinare ❷, acoperite cu reliefuri de viță de vie și frunze de stejar. În fața noastră se află niște nișe moderne ❸ (deschideri în perete), unde probabil erau bănci din piatră. Aspectul ferestrelor originale este evocat de pervazul plin și de ferestrele cu panouri

de marmură iluminate artificial. Pe podea se află replici ale plăcilor de gresie. În prezent, în încăpere se intră prin portalul gotic original.

Nu știm practic nimic despre utilizarea inițială a spațiului. Una dintre posibilitățile de interpretare a fost o capelă pentru personalul castelului. În perioada barocă a cetății (în secolul al XVIII-lea, când Franz von Trenck a fost încarcerat la Špilberk), aceste spații au fost transformate în bucătărie pentru garnizoană. În secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, aici se afla o cantină pentru garnizoana locală. Între 1928 și 1939, armata cehoslovacă a folosit acest spațiu și a amenajat aici o expoziție a așa-numitului Muzeu al Rezistenței (Muzeul Legionar).

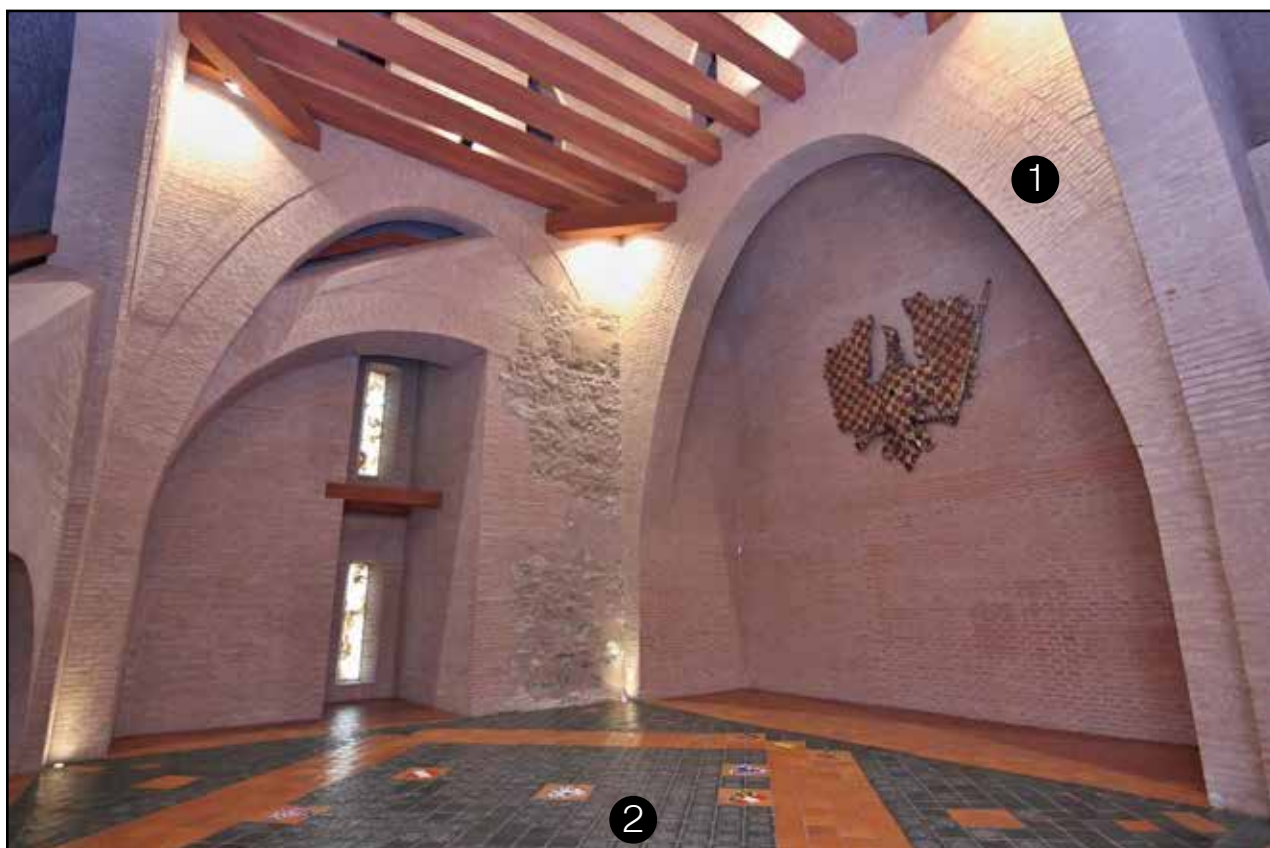

6. TURNUL PRISMATIC

Turnul prismatic a fost o parte importantă a sistemului defensiv al castelului medieval original Špilberk. Structura dreptunghiulară, cu dimensiunile de 13×14 metri, proteja poarta de intrare estică a castelului și, în același timp, datorită zidurilor sale puternice, ar fi putut servi drept ultim refugiu al apărătorilor castelului. Inițial, în turn au fost construite mai multe etaje, iar spațiul practic, fără ferestre, putea părea foarte sumbru. Cu toate acestea, siguranța locuitorilor din Špilberk a necesitat o astfel de soluție. În timpul reconstrucției baroce a cetății, s-a căutat o utilizare practică pentru încăperile întunecate, cu pereți extrem de groși. În cele din urmă, s-a luat decizia de a construi celule de temniță pentru executarea pedepselor acordate soldaților din cazarma Špilberk. Aceste spații au servit aceluiași scop și în perioada 1939-1940, când Wehrmachtul și membrii Gestapo au preluat controlul asupra castelului Špilberk. Celulele din fostul turn prismatic au servit drept celule de izolare pentru deținuții care trebuiau să fie izolați de ceilalți prizonieri.

În timpul reconstrucției aripii estice a castelului în perioada 1999-2000, s-a decis reabilitarea parțială a funcției originale a turnului de apărare. Au fost îndepărtate podelele baroce ale etajelor individuale, în încercarea de a scoate în evidență spațiul deschis monumental al clădirii. Pentru a consolida zidăria perimetrală medievală incompletă, a fost folosit un element modern interesant, și anume completarea cu benzi de cărămidă în formă de arc parabolic ^① ceea ce se face trimitere în mod simbolic la construcția pavilionului A al Centrului Expozițional Brno. Astăzi, interiorul turnului prismatic dă impresia unei „cutii de bijuterii” bine protejate, fapt pentru care este folosit pentru prezentări muzeale ale unor importante obiecte de colecție. Pe podea este o hartă a Regatului Boemiei și a altor teritorii controlate pe vremea lui Ottokar al II-lea al Boemiei. ^② Pe frontispiciu sunt însemnele personale ale monarhului. Fiecare țară este marcată cu simboluri de țară: Carina, Carintia, Stiria, Austria, Moravia și Boemia.

Trei sunt goale. Cheb, Marca Vindice și orașul Pordenone. Acest lucru se datorează faptului că, potrivit heraldiștilor, nu se cunosc steme colorate din aceste zone din timpul lui Ottokar al II-lea al Boemiei. Harta este orientată spre sud, adică spre Roma, așa cum se obișnuia la acea vreme. Orientarea hărților cu „nordul în sus” a apărut în Europa de abia după răspândirea busolei în secolul al XIV-lea.

Reprezentare artistică a simbolurilor domniei lui Ottokar al II-lea al Boemiei, inspirată de așa-numitele bijuterii armoriale ale monarhului.

Carina

Carintia

Stiria

Austria

Morava

Boemia

Unul dintre obiectele de colecție interesante ale muzeului este expus pe peretele din turnul prismatic. Este vorba despre Acvila Moraviei din prima jumătate a secolului al XVIII-lea. Este sculptată din lemn de tei și are o soluție constructivă interesantă, în care volumul necesar pentru corpul acvilei s-a realizat prin asamblarea unor bucăți din lemn. Aripile sunt unite la rădăcina umerilor printr-un sistem de pene și șuruburi. După modul în care s-au folosit culorile, se poate presupune că acestea provin din interiorul unora dintre clădirile importante ale orașului Brno.

Artefactul a fost restaurat în 2008 de către restauratorul Muzeului orașului Brno, Jindřich Jurča.

Aquila Moravie

7. SPAȚIUL DE DEASUPRA PASAJULUI

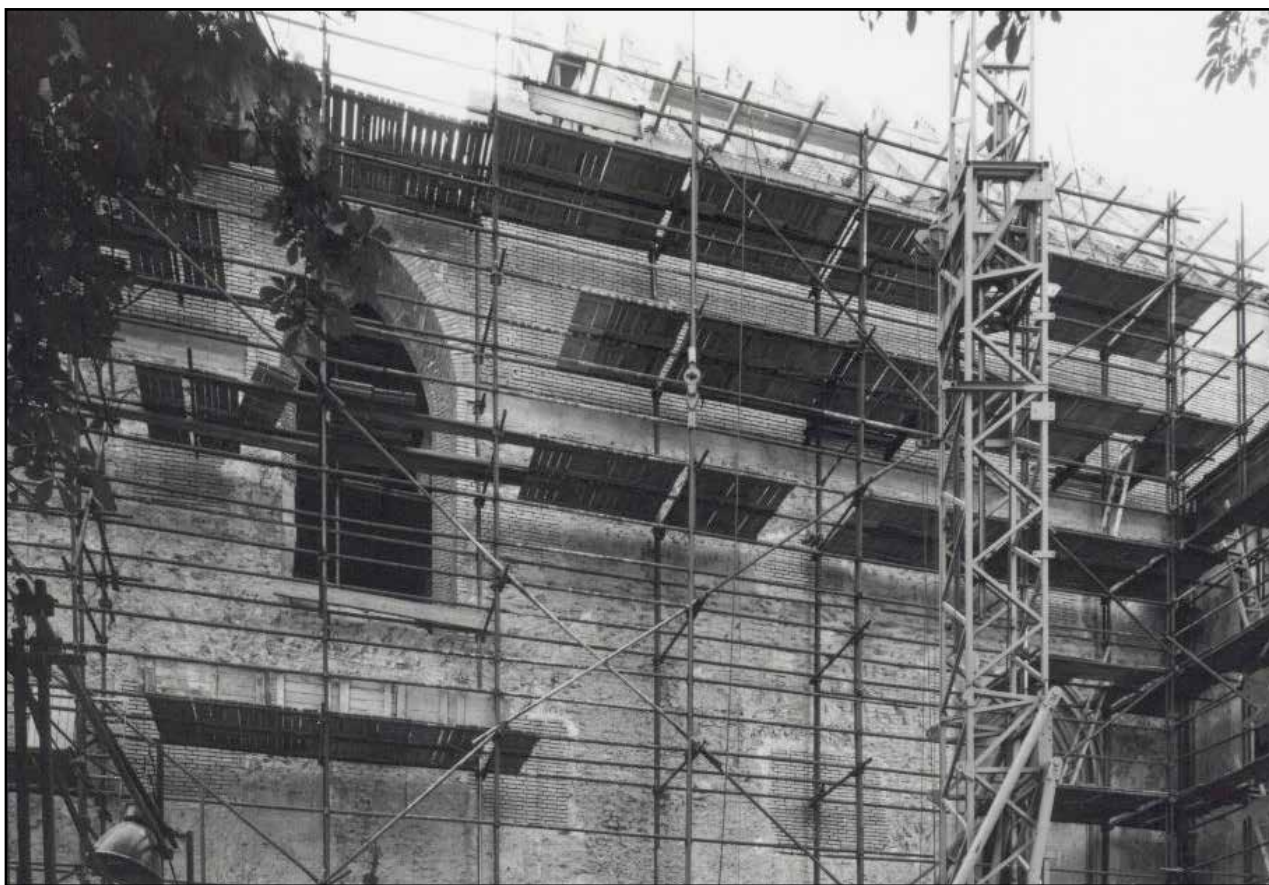
Funcția inițială a suprastructurii de deasupra porții de est a castelului nu a putut fi stabilită nici din surse scrise, nici în timpul cercetărilor istorice ale construcțiilor. Cu toate acestea, este foarte probabil ca spațiul să fi fost împărțit pe mai multe etaje. Există însă o ipoteză care ia în considerare utilizarea sălii așa cum este deschisă astăzi, fără compartimentare pe orizontală. Este o teorie conform căreia, într-una din fazele de construcție a castelului medieval, a existat aici o capelă a castelului. Acest lucru ar corespunde orientării longitudinale a încăperii, cu eventualul altar orientat spre est, ceea ce reprezintă una dintre condițiile de construcție a unui sanctuar creștin. Cu toate acestea, în contextul în care castelele

medievale se aflau adesea pe poziții expuse, constructorii lor nu aveau adesea posibilitatea de a orienta corect capela. De aceea, bisericilor li s-a permis să se abată de la schema prescrisă. Ipoteza unui loc sacru în imediata apropiere a turnului prismatic nu poate fi confirmată sau infirmată.

Capela este menționată și în cel mai vechi document care a supraviețuit referitor la Castelul Špilberk, care datează din 4 septembrie 1277 și a fost emis de Ottokar al II-lea al Boemiei, în Praga, în care se scrie: „... pentru ca a noastră capelă din Brno, pe care am construit-o și am ordonat să fie sfințită în cinstea binecuvântatului Ioan Botezătorul...”

În timpul reconstrucției, în umplutura bolții a fost descoperit un element de îmbinare **1**, care este zidit aici. Este posibil ca, inițial,

zona tavanului să fi fost acoperită cu o boltă în cruce, asemănătoare cu cea din sala gotică pe care am vizitat-o.

Vedere a aripii estice a castelului din curtea mică, în timpul reconstrucției. Fotografie din a doua jumătate a anilor 90 ai secolului al XX-lea.

8. CAPELA REGALĂ

Așa-numita „capelă regală” este o zonă cheie a aripii de est. Inițial, a fost boltită cu două suprafețe inegale de boltă în cruce și luminată de ferestre înalte, cu formă caracteristică de arc frânt. Din mica curte se poate vedea portalul extrem de ornamentat de la intrarea în încăpere, care era accesibil din curte printr-un pavilion de lemn marcat pe circumferința zidului. Întregul spațiu de astăzi are practic două interpretări funcționale. Fie că era sala principală de audiențe, unde domnitorul respectiv sau reprezentantul său acorda o audiență, fie că era de fapt capela principală a castelului, purtând hramul Sfântului Ioan Botezătorul.

În timpul reconstrucției castelului din perioada 1997-2000, s-a decis să se descopere relicvele conservate ale zidăriei medievale și elementele structurale lipsă să fie completate sub forma unei capele. În partea sudică a încăperii a fost construită o galerie ❶, care acoperă fereastra gotică timpurie cu bănci în zidărie ❷. Au fost reconstruite și arcadele cu nișe cu locuri de șezut ❸, pe ceilalți pereți ai încăperii. Bolta nu a fost finalizată, așa că spațiul se deschide pe verticală înspre grinzile acoperișului. ❹, sporind impresia celor mai monumentale spații din Castelul Špilberk.

Deși nu cunoaștem cu exactitate forma și funcția originală a sălii, este probabil ca această încăpere să fi aparținut părții luxuase a castelului medieval, folosită în scop reprezentativ de către proprietarii acestuia. Fără îndoială că aici și-au petrecut timpul regii cehi și margrafi din Moravia, cum ar fi Jan Henric, fiul său Josht, Ottokar al II-lea al

Boemiei și Carol al IV-lea cu prima sa soție Blanche de Valois, care a fost alungată la Brno de soacra ei dușmănoasă. Nu putem afirma astăzi dacă s-au rugat sau au primit vizitatori în această parte a Castelului Špilberk, dar și acum splendoarea regală radiază din rămășițele conservate ale arhitecturii gotice din această aripă estică.

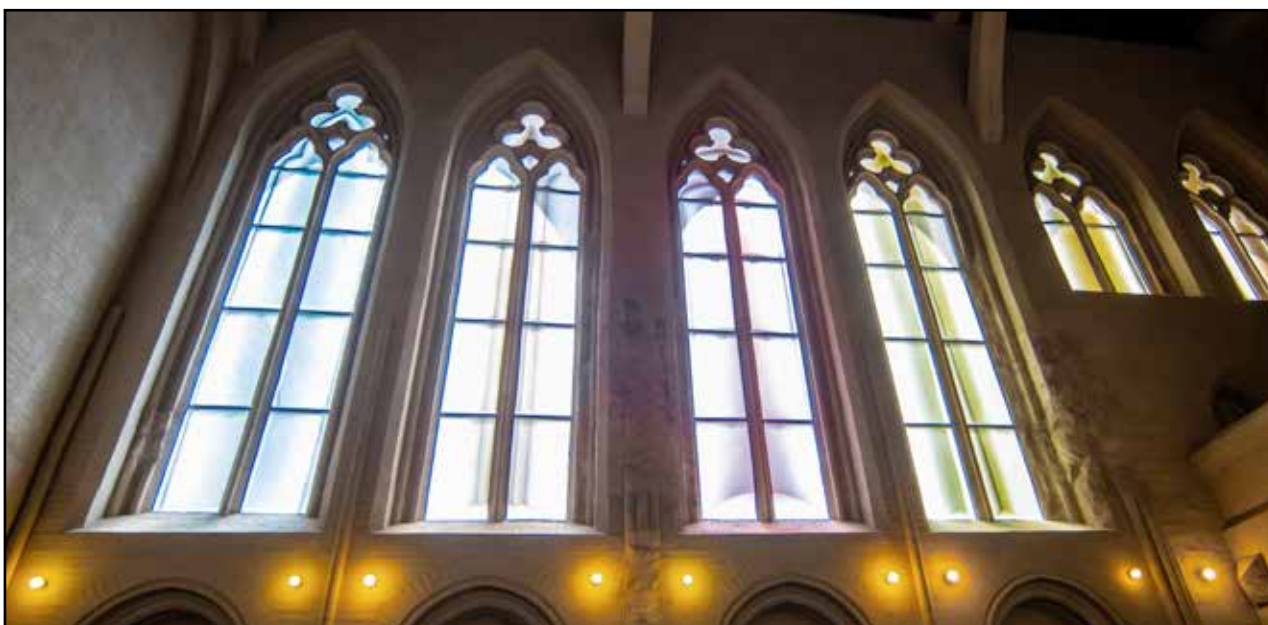
Spațiul Capelei Regale după reconstrucția pentru Wehrmacht, din perioada 1939 - 1941.

VITRALIILE DIN ARIPA DE EST A CASTELULUI

Renovarea celei mai vechi părți a Castelului Špilberk, aripa estică, a fost finalizată în 2003 prin instalarea unor noi vitralii proiectate de **Stanislav Libenský** și **Jaroslava Brychtová**.

Nu era vorba despre un vitraliu multicolor clasic, în care geamurile individuale sunt separate de metal, ci fiecare fereastră este într-o singură nuanță a unei culori. Masa de sticlă cu plumb a fost colorată cu oxizi neobișnuiți, chiar în tonuri aurii, pentru a core-

sponde importanței acestui loc istoric. Sticla a fost apoi șlefuită, lustruită și ajustată în formate precise. O lucrare asemănătoare poate fi văzută în Cehia numai în Capela Sfântul Venceslau a Catedralei Sf. Vitus și în capela gotică din Horšovský Týn. Pentru renumitul artist sticlar Stanislav Libenský a fost ultima realizare, pe care, din păcate, nu a trăit să o vadă dezvăluită. Soția sa, Jaroslava Brychtová, s-a ocupat de finalizarea comenzii pentru Castelul Špilberk.

9. SALONUL RENASCENTIST

Încăperea a fost creată în timpul reconstrucției aripii de est a castelului, care a avut loc în perioada 1994-2000. Denumirea de „salon renașcentist” i-a fost dată de fereastra renașcentistă păstrată, care este, de altfel, singura fereastră de acest fel păstrată în castel. O vom vedea de afară. Elementele originale sunt zonele laterale ale

nișei ferestrei și inscripțiile în lut ❶ de pe firidă ❷. Toate celelalte părți ale camerei, inclusiv tavanul din lemn ❸ și părțile din lemn și sticlă ale ferestrelor ❹ sunt construcții moderne, realizate în spiritul stilului renașcentist. Mobilierul istoric și istoricizant provine din colecțiile Muzeului orașului Brno.

TABLOURILE DIN SALONUL RENASCENTIST

Peretele din dreapta

- portrete ale împăraților Iosif I. și Carol al VI-lea

Autorul acestora este pictorul **Simone Gionima (1655 – 1731)**.

Portretele împăraților Iosif I și Carol al VI-lea au fost pictate de Gionima la cererea Consiliului Local Brno și erau destinate să decoreze sala de ședințe a Primăriei din Brno.

Iosif I
(1678 – 1711)

a fost împărat timp de șase ani – în perioada 1705-1711. În timpul domniei sale, era în plină desfășurare Războiul de Succesiune Spaniolă, cauzat de o dispută privind succesiunea la tronul spaniol, după ce ramura spaniolă a Habsburgilor s-a stins în 1700. Portretul lui Iosif I a fost finalizat în 1709, iar la începutul lunii aprilie 1711, mășca imperială din coroana imperială a căzut spontan din rama tabloului. Oamenii din Brno și-au amintit de acest eveniment ca de o profeție nefericită, deoarece la 17 aprilie 1711 împăratul a murit la Viena de variolă.

Carol al VI-lea.
(1685-1740)

a fost fratele mai mic al lui Iosif I și i-a succedat, după moartea acestuia, ca împărat romano-german. A fost și rege al Boemiei, rege al Ungariei, margraf al Moraviei etc. **În timpul domniei lui Carol al VI-lea, fântâna castelului din Špilberk a fost adâncită până la 112 metri**, fiind una dintre cele mai adânci din Cehia. După terminarea fântânii, a fost finalizată reconstrucția castelului Špilberk într-o fortăreață barocă masivă (cetate) protejată de un întreg sistem de bastioane, ziduri de fortificația și avangposturi.

Iosif I

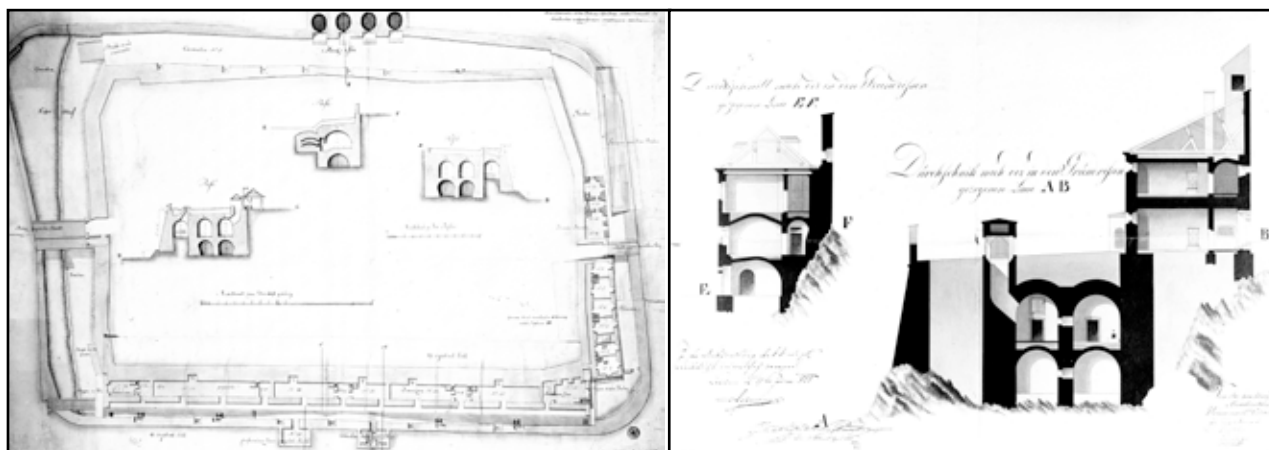
Carol al VI-lea.

Peretele din stânga

- portretele Mariei Tereza și al lui Iosif al II-lea.
Autor necunoscut.

Intrarea în cazematele nordice.

Maria Tereza (1717 – 1780)

singura regină cehă care a domnit, căsătorită cu ducele Franz Stephan de Lorena, încoronat împărat romano-german în 1745 (datorită acestui fapt, Maria Tereza este numită împărăteasă). La începutul domniei Mariei Tereza, Špilberk și Brno s-au confruntat din nou, după o sută de ani, cu un adevărat pericol de război. Prusacii au ocupat apoi Olomouc și au înconjurat Brno și Špilberk, dar, din fericire, nu au încercat un atac direct asupra orașului și cetății bine fortificate, retrăgându-se în aprilie 1742. Arhiducele Carol de Lorena a venit la Špilberk și, după ce a vizitat castelul, a decis să construiască **cazemate** pe cetate, ca adăpost pentru garnizoană și pentru aprovizionarea cu material militar. Această decizie a fost apoi binecuvântată și de Maria Tereza.

Un eveniment extraordinar a fost vizita împărătesei Maria Tereza și a împăratului Franz Stephan de Lorena, care a avut loc la Brno în 1748. Cuplul imperial, cazat în Palatul Dietrichstein din Piața Verde, a luat parte și la spectaculoasa procesiune de Corpus Christi, iar împăratul și fratele său Karl de Lorena au vizitat și Špilberk, unde au trecut în revistă noile fortificații. În anul **1767**, Maria Tereza s-a îmbolnăvit de variolă, o boală frecventă la acea vreme, și chiar a primit sacramentul ultimei împărtășanii. În semn de bucurie pentru recuperarea ei, în luna iulie, **un mare foc de artificii a fost lansat de pe zidurile Castelului Špilberk.**

Iosif al II-lea. (1741-1790)

a preluat conducerea independentă a monarhiei habsburgice după moartea mamei sale, Maria Tereza. În calitate de reformator bine cunoscut, a intervenit și în sistemul judiciar și în cel penitenciar, ceea ce a afectat în mod semnificativ Castelul Špilberk, pe care el însuși l-a vizitat de mai multe ori. **A transferat închisoarea de la Špilberk la administrația civilă, iar cazematele, care nu mai erau necesare pentru armată, au fost reconstruite pentru închisoare.** La 3 septembrie 1784, a inspectat personal etajul inferior al cazematelor de la Špilberk și a ordonat ca acolo să fie construite temnițe de lemn pentru prizonierii condamnați pe viață. Prin urmare, s-a întâmplat exact invers decât spune legenda fictivă de mai târziu, conform căreia el însuși ar fi fost închis aici și apoi, sub influența acestei experiențe oribile, ar fi dispus închiderea celei mai grele temnițe din Špilberk.

Maria Tereza

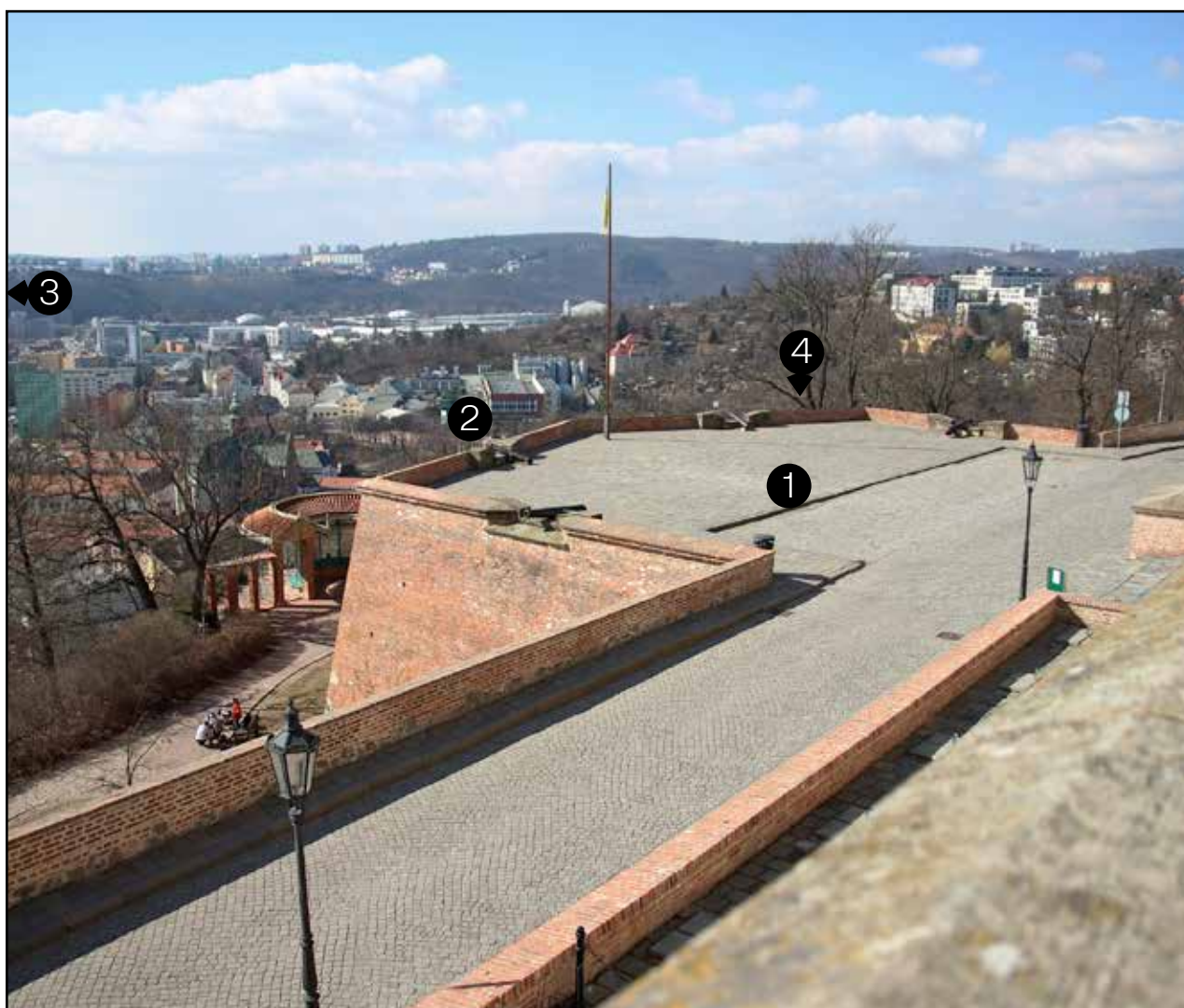
Iosif al II-lea.

10. TERASA SUDICĂ

Tocmai am intrat în așa-numita Terasă sudică. Ne aflăm pe acoperișul fostelor clădiri de cazarmă construite la mijlocul secolului al XVIII-lea (cam în aceeași perioadă în care au fost construite cazematele). Pe vremea castelului medieval, aici nu exista nicio clădire, ci doar așa-numita incintă cu zid. În fața noastră se vede așa-numitul Bastion al Tunurilor ❶ și mai jos Vechiul Brno, cu Bazilica Adormirii Maicii Domnului ❷. La orizont, în stânga, vedeți fostul AZ Tower. ❸

(astăzi N Tower), cea mai înaltă clădire din Republica Cehă.

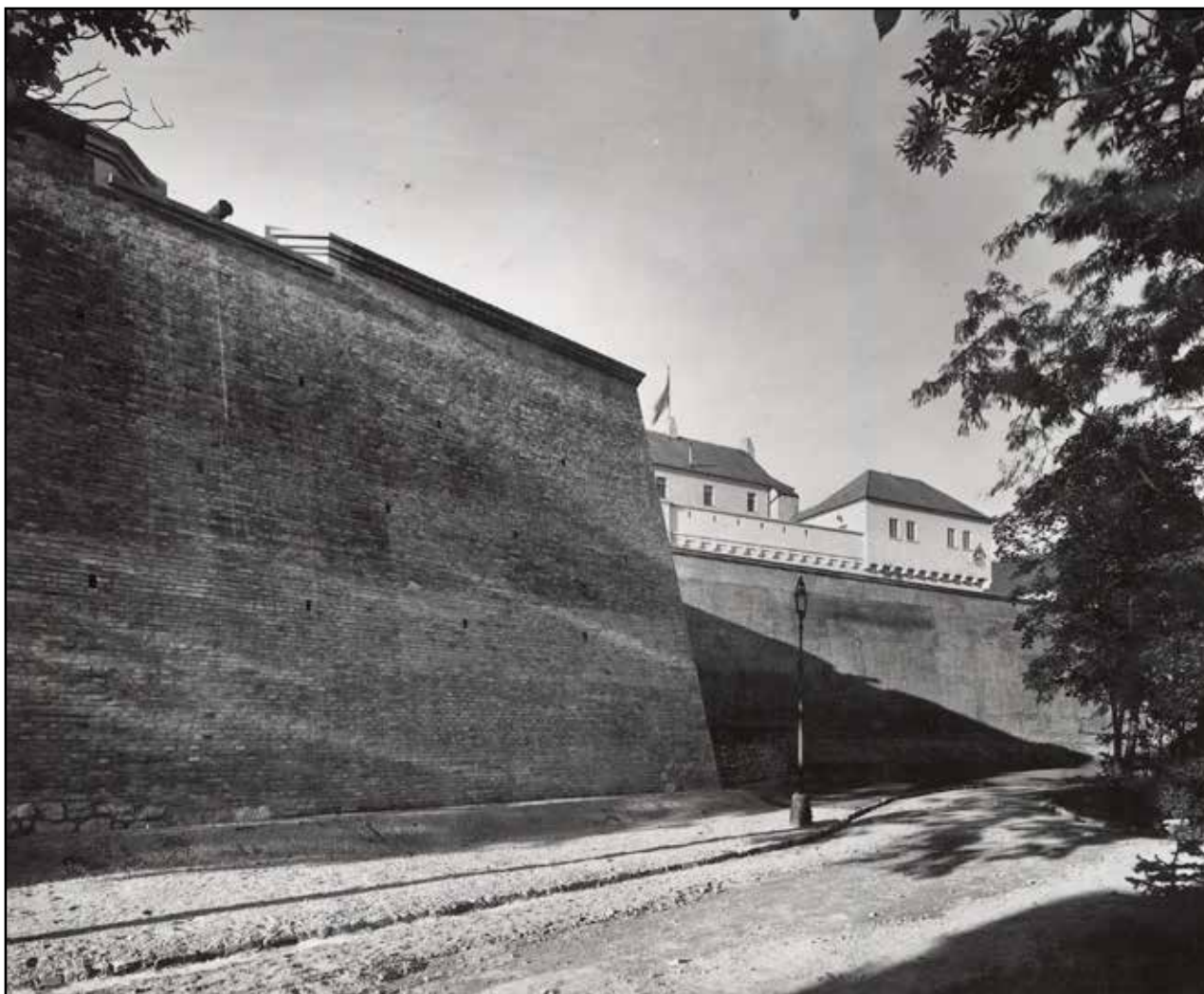
Așa-numitul Bastion al Tunurilor de astăzi a fost construit în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, într-o perioadă în care castelul a fost transformat în cazărmi pentru Wehrmacht, cu scopul de a semăna cu aspectul de cetate barocă al Castelului Špilberk. Bastionul original din secolul al XVII-lea a fost bombardat în 1809 de armata franceză.

De el este legată
și legenda așa-
numitului Bastion
al Diavolului din
timpul Războiului
de Treizeci de Ani

„Deși generalul Torstenson era sigur că o să captureze Brno în trei zile, realitatea a fost cu totul alta. După trei luni de luptă, locuitorii din Brno nu a vrut să se predea. În ultima etapă a asediului a fost atât de disperat și de furios încât a țipat: „Fie ca diavolul să ia acest nenorocit de Brno!“. În acel moment a apărut diavolul și i-a spus: „Cum doriți, domnule general, voi fi bucuros să vă ajut! Dar îmi dați ceva în schimb! Trebuie să-mi confirmați cu propriul sânge că, după victoria dumneavoastră, sufletele tuturor acelor apărători blestemați vor fi ale mele.“ Torstenson nu a stat o clipă pe gânduri, s-a înțepat în deget și a semnat cu diavolul. Diavolul doar a chicotit și s-a cățărat pe cea mai apropiată ghiulea. A ordonat: „Proiectați-mă la Špilberk!“. El plănuia să-și folosească coarnele de țap și abilitățile diavolești pentru a sparge zidurile puternice și a-i ajuta pe suedezi să ia cu asalt fortăreața. Nu a luat însă în calcul faptul că pioșii cetățeni din Brno au sfințit fortificațiile de la Špilberk. În acel moment, în timp ce se apropia de zid cu o viteză uriașă pe ghiuleaua sa, o perdea de netrecut s-a format peste întreaga fortăreață. Diavolul a început să țipe și a încercat din toate puterile să sară de pe ghiulea, dar viteza era atât de mare, încât nu a reușit și s-a izbit de zid. Și așa a rămas blocat în perete pentru totdeauna, transformându-se în piatră...”

Această legendă este încă amintită de capul „Diavolului“ ④ zidită pe fața stângă a bastionului, sub coronamentul zidului. Acum vom vizita așa-numitul Cuib de Rândunele.

11. TERASA ESTICĂ

Ne aflăm pe terasa de est, pe acoperișul aripii exterioare de est, care a fost construită la mijlocul secolului al XVIII-lea. La acea vreme, aici se afla locuința comandantului cetății. Pe vremea castelului medieval, aici nu exista nicio clădire, ci doar așa-numita incintă cu zid.

În spatele nostru se află sunt zonele laterale expuse ale nișei unei ferestre renașcentiste, care se deschide în așa-numitul Salon renașcentist, pe care l-am vizitat în timpul turului.

Sub noi se află așa-numitul tranșeu frontal (de est). ❶ și pe laterale sunt cazematele. Clădirea ❷ în fața noastră este utilizată

astăzi în scopuri administrative. Se află aici birourile și sediul central al Muzeului orașului Brno, care are sediul la Špilberk din 1960. A fost construită între 1847 și 1849 (în perioada în care haiducul Václav Babinský își ispășea pedeapsa la Špilberk) pentru administrația închisorii locale.

În timpul Primei Republici Cehoslovace (1918 - 1938), când castelul a servit drept cazarmă pentru armata cehoslovacă, probabil că a găzduit un procuror militar și un tribunal de brigadă și de divizie. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, clădirea a fost renovată pentru armata germană - a fost folosită ca bucătărie și cantină pentru soldați.

În locul porții ③, care se află în stânga clădirii administrative (construită tot în timpul celui de-al Doilea Război Mondial), se afla așa-numita Capelă Waldorf, construită între 1740 și 1750 de către guvernatorul regional, domnul liber Franz Augustin de Waldorf. În stânga porții se află clădirile ④, folosite astăzi de paza castelului. Inițial a fost un corp de gardă construit în 1820, după proiectul directorului de construcții Jan Konrad Gernrath, reconstruit în perioada 1847 - 1850 (când a fost extins până la capătul zidului).

Capelă Waldorf

12. CUIBUL DE RÂNDUNICI

Construcția acestei clădiri datează din perioada în care Špilberk a fost reconstruit pentru a servi drept cazarmă a armatei germane. În august 1939, personalul Biroului de Construcții Militare Brno, din cadrul Administrației Militare din Cehia și Moravia, a primit sarcina de a întocmi planurile și de a conduce lucrările de construcție. Șeful biroului, arhitect licențiat al consiliului guvernamental de construcții Neubert, îi avea la dispoziție pe arhitecții Holoch și Erwin Franz Alexander Komma. Având în vedere că era vorba despre o clădire istorică, a fost invitat și șeful Institutului Patrimoniului din Brno și al Institutului de Istoria Construcțiilor și Istoria Artei de la Universitatea Tehnică Germană, profesorul Karl Friedrich Kühn. Așa-numitul Cuib de rândunici (în germană Schwalbennest) a fost construit între 1940 și 1941 în colțul de sud-est al castelului

și a fost destinat să servească drept salon pentru ofițerii Wehrmacht. Acest lucru corespunde designului artistic și amenajării artistice a încăperilor.

În prima încăpere putem observa soba de teracotă ¹ cu motive ale orașelor din Moravia. Aceasta a fost fabricată de compania Angermayer, încă existentă, din Eberschwang, Austria. În spatele ușii din dreapta se află o scară de granit în spirală (tot din timpul celui de-al Doilea Război Mondial), care duce la parter, unde se afla popota subofițerilor.

*HERBERT ORTH (?). Špilberk. Cuibul de rândunici.
O sobă de teracotă de la compania ANGERMAYER, cu o
statuie a lui Eugene de Savoia. În jurul anului 1941.*

În cea de-a doua încăpere, cu un tavan cu lambriuri de lemn, cu șarpante deosebite și podele din parchet dispuse inițial în pătrate, domină o sobă de teracotă ² cu decor pictat, de la același producător ca și în camera anterioară. Pe cornișa sobei se află o statuie de majolică a prințului Eugene de Savoia. ³ (motiv pentru care încăperea este uneori numită Salonul Prințului Eugene, în germană Prinz - Eugen - Raum). După cel de-al Doilea Război Mondial, așa-numitul Cuib de rândunici a devenit parte a cramei și a restaurantului situat sub noi și a fost adaptat în anii 1960 de către Ing. Arch. Kamil Fuchs.

Muzeum
města Brna

Facebook → @Muzeum.mesta.Brna @Spilberkzije
Instagram → @hrad.spilberk

#hradspilberk #vilatugendhat
#meninskabrana #arnoldovavila

spilberk.cz ↗